

Navracení naděje do vyloučených lokalit i středoškolského vzdělávání

BARBORA VOBOŘILOVÁ

Sledovat inovace ve vzdělávání, podporovat jejich autory a napomáhat jejich šíření. To je smyslem ocenění EDUína, které šestým rokem organizuje obecně prospěšná společnost EDUin. Předání cen za rok 2018 proběhlo na Den učitelů 28. března.

Odborná porota, složená z reprezentantů rozličných oblastí vzdělávání, neměla při výběru finalistů a poté i oceněných snadnou práci. Je potěšující vidět, kolik smysluplné snahy o adaptaci vzdělávání na aktuální výzvy v loňském roce prokazovali nejrůznější aktéři od studentů po komerční firmy.

Ocenění za inovace ve vzdělávání EDUína 2018 si nakonec odnesly projekty reagující na dlouho přehlížené problémy a letos poprvé také novináři, kteří svou prací zkvalitňují tolik potřebnou diskusi o vzdělávání.

Nově zavedenou kategorií pro novináře upozorňuje organizátor na význam dostupnosti kvalitních informací a oceňuje redakce, které svým redaktorům poskytují prostor pro kvalifikovanou a systematickou práci na vzdělávacích tématech.

Mezi vzdělávacími projekty vybírala své favority odborná porota v průběhu slavnostního večera po živých prezentacích finalistů a veřejnost v online hlasování. Mezi oceněnými v obou kategoriích dominovala přímá práce na místech a problémech, nad kterými již dlouho zavíráme oči – kvalita života ve vyloučených lokalitách, smysluplnost středoškolského vzdělávání, klimatická změna a výuka informatiky. Všechny oceněné projekty staví na aktivním přístupu, zodpovědnosti a spolupráci.

EDUína Media

1. místo za kvalitní informování o proměně výuky informatiky: **Jiří Nádoba (Respekt), Není cesty zpět**

Porota ocenila kvalitní zpracování tématu proměny ICT vzdělávání na základních školách, včetně zasazení do historického kontextu a upozornění na revolučnost změn, jež školy čekají. Vyzdvihla i věcnost zpracování a důraz na pro veřejnost do té doby málo známé složky digitální a počítačové gramotnosti. Zároveň upozornila, že text zkvalitňuje debatu i tím, že překonává zažitě pohledy na vzdělávání a ukazuje, co je třeba změnit a obětovat.

Čestné uznání za kvalitní pokus vnést světlo do důležitého tématu učitelských platů: **Jan Boček, Pavla Lioliasová (iROZHLAS.cz), Mají učitelé průměrně 39 tisíc, jak tvrdí ministerstvo? Data, ze kterých by to šlo spočítat, neexistují**

Porota ocenila dlouhodobou snahu datového týmu serveru iROZHLAS.cz přinášet na datech vystavená sdělení z oblasti vzdělávací politiky. Dále ocenila snahu přinést nové a ověřitelné informace do dlouhodobé debaty o učitelských plattech a vizualizovat je způsobem přístupným pro každého zájemce z řad veřejnosti.

Čestné uznání za nastolování důležitých témat: **The Student Times**

Porota ocenila projekt The Student Times za dlouhodobou snahu vytvářet prostor pro publikování studentských názorů v oblasti vzdělávání a vzdělávací politiky. Dále vyzdvihla, že redakce nabízí příležitost a redakční podporu pro nové autory a váží si jejich schopnosti přinášet z této oblasti nové úhly pohledu a důležitá témata, která v ostatních médiích nezískala pozornost.

Cena odborné poroty

1. místo: **Žákovské parlamenty v sociálně vyloučených lokalitách** (CEDU – Centrum pro demokratické učení, o. p. s.; <http://www.skolaprodemokracii.cz>) – efektivní nástroj občanského vzdělávání, který může v sociálně vyloučených lokalitách navracet důvěru v demokratický systém a jednotlivcům sebedůvěru i pocit, že věci ve svém okolí dokážou měnit

Porota ocenila, že projekt vrací naději a sebedůvěru těm, nad kterými jsme již často zlomili hůl.

Poznámka redakce: Na s. 62 tohoto vydání Řízení školy publikujeme článek „Co mohou přinášet žákovské parlamenty do sociálně vyloučených lokalit“, který obsahuje rozhovor s ředitelkou chanovské ZŠ Zlatnická.

2. místo: **ALT** (pedagogové Gymnázia Na Zatlance, Praha; <http://www.zatlanka.cz/alternativni-trida/>) – veřejný gymnaziální program, který se snaží hledat odpověď na otázku, jak má vypadat vzdělávání pro současný svět; využívá výuku v integrovaných tematických blocích, formativní zpětnou vazbu, cílený osobnostní rozvoj nebo např. výuku v projektech a expedicích

Porota vyzdvihla, že program ALT realizuje sen o smysluplném veřejném středoškolském vzdělávání a inspiruje k jeho naplňování i další školy.

3. místo: **Stavitelé města** (Ekocentrum Koniklec; <http://evp.adaptacepraha.cz>) – součást Strategie adaptace hl. m. Prahy na klimatickou změnu; žáci mapují lokality zranitelné vůči změně klimatu v okolí školy, navrhují adaptační opatření, své návrhy zpracují a představitelům a úředníkům MHMP; vítězné návrhy získají finanční prostředky na realizaci

Porota ocenila zaměření na důležité téma, projektový a prožitkový způsob práce a v neposlední řadě práci s těmi, kteří mají naši budoucnost ve svých rukou, tedy s dětmi.

Cena veřejnosti

V online hlasování bylo rozdáno celkem 3 760 platných hlasů.

1. místo: **ALT** (Pedagogové Gymnázia Na Zatlance, Praha; <http://www.zatlanka.cz/alternativni-trida/>) – veřejný gymnaziální program, který se snaží hledat odpověď na otázku, jak má vypadat vzdělávání pro současný svět; využívá výuku v integrovaných tematických blocích, formativní zpětnou vazbu, cílený osobnostní rozvoj nebo např. výuku v projektech a expedicích

2. místo: **PRIM – Podpora rozvíjení infromatického myšlení** (Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích; <http://www.imysleni.cz>) – komplexní změna školního předmětu informatika, která vzniká spoluprací všech pedagogických fakult v ČR; mění zaměření předmětu z uživatelského ovládní počítače na robotiku, programování, porozumění světu počítačů

3. místo: **Žákovské parlamenty v sociálně vyloučených lokalitách** (CEDU – Centrum pro demokratické učení, o. p. s.; <http://www.skolaprodemokracii.cz>) – efektivní nástroj občanského vzdělávání, který může v sociálně vyloučených lokalitách navracet důvěru v demokratický systém a jednotlivcům sebedůvěru i pocit, že věci ve svém okolí dokážou měnit

Upozorňujeme i na další finálové projekty, které se na medailové pozice neprobojovaly, protože i ony mohou být zajímavou inspirací.

PŘEDSTAVUJEME

Festival Maker Faire Prague (<https://prague.makerfaire.com>) – největší světová přehlídka kreativity, inovací a důmyslnosti pro celou rodinu. První ročník v ČR v loňském roce navštívilo 10 000 návštěvníků a představilo se 200 vystavovatelů, mezi nimi inženýři, řemeslníci, umělci, kutilové, zahradníci i vědci.

Každý může změnit svět (<https://www.vaclavhavel.cz/elearning/>) – šestidílná vzdělávací videosérie seznamuje mladé diváky skrze život Václava Havla s nejdůležitějšími historickými událostmi druhé poloviny 20. století v Československu a ukazuje jim důležitost boje za lidská práva.

Kreativní partnerství (<https://www.crea-edu.cz>) – spolupráce pedagoga a umělce přináší do výuky skrze dlouhodobé třídní projekty nové výukové metody. Kreativní partnerství propojuje předměty, aktivně zapojuje žáky a rozvíjí jejich kreativitu.

Nenech to být (<https://www.nntb.cz/>) – webová platforma a mobilní aplikace bojující proti šikaně a vylučování z kolektivu na školách. Za společností stojí tým středoškoláků, kteří se se šikanou sami setkávali.

Stužák (www.stuzak.cz) – studenti vysokých škol, kteří kromě svého studia pomocí hravých a interaktivních workshopů předávají své nově nabyté znalosti studentům středních škol. Obohacují tak především výuku kritického myšlení a společenských věd.

Ocenění za mimořádný počin v oblasti vzdělávání získal za svoji mnohaletou komplexní práci s rizikovou mládeží boxer **Stanislav Tišer**. Se svými dvěma československými a pěti národními mistrovskými tituly v kategorii do 54 kilogramů nedílně patří mezi největší osobnosti tuzemské boxerské historie. Československo reprezentoval dvadvacetkrát, boxoval 25 let, je sedminásobným mistrem republiky. V roce 1990 boxoval v zápase naposledy a rozhodl se, že s kariérou končí. Založil si v Praze boxerský klub, ve kterém se snaží své svěřence nejen naučit boxovat, ale také obstát v reálném životě. Těm, kteří přijdou, naslouchá a motivuje je ke studiu, poctivé práci a péči o vztahy.

Do **Auly slávy** byl uveden **PhDr. Ondřej Hausenblas**. Toto ocenění za dlouhodobý a systematický přínos vzdělávacímu oboru získali: Jana Nováčková, Jana Hrubá, Jan Sokol a Milan Hejný.

PhDr. Ondřej Hausenblas vystudoval češtinu a angličtinu na Filozofické fakultě UK. Má zkušenosti z Ústavu pro jazyk český, Českého rozhlasu i nakladatelství Československý spisovatel. Mnoho let pedagogicky působil na FF UK i PedF UK, kde je aktivní dodnes na katedře české literatury. Je zároveň dlouholetým mezinárodně uznávaným lektorem programu Čtením a psaním ke kritickému myšlení. V mnoha projektech se věnoval metodické práci podporující rozvoj klíčových kompetencí v oblasti čtenářství.

Podílel se na mnoha reformních snahách – v letech 1994–1997 jako předseda občanského sdružení Přátelé angažovaného učení, které představovalo první a dlouho jedinou reformně orientovanou aktivitu českých učitelů, v letech 1998–2000 jako spoluautor tzv. Zelené (studie České vzdělání a Evropa) a Bílé knihy (Národní program rozvoje vzdělávání).

Poznámka redakce: Stalo se tradicí vyzpovídat toho, kdo vstoupí do Auly slávy. Rozhovor s Ondřejem Hausenblasem si můžete přečíst na s. 52 až 53 tohoto vydání Řízení školy.

Barbora Vobořilová, event manažerka a koordinátorka EDUpointů, Klubu zřizovatelů a ocenění EDUína